

**Państwowe Gospodarstwo Wodne
Wody Polskie**
Zarząd Zlewni w Poznaniu
ul. Szewska 1, 61 – 760 Poznań

O C E N A
STANU ZABEZPIECZENIA
PRZECIWPOWODZIOWEGO
POWIATU ŚREMSKIEGO

Śrem, maj 2020 rok

OCENA
dotycząca stanu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego
na terenie powiatu śremskiego.

Rzeka Warta jest rzeką niziną, lewostronnie obwałowaną od mostu kolejowego Rogusko - Solec po Śrem - Wójtostwo, a samo miasto Śrem chronione jest przed zalaniem tak zwanym obwałowaniem opaskowym prawostronnym o łącznej długości 9,94 km administrowanym przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

Długość koryta rzeki Warty przepływającej przez powiat śremski na odcinku od mostu kolejowego Rogusko – Solec do m. Śrem, tj. w km 280 do 318, wynosi 38 km i cały ten odcinek jest chroniony przed podtopieniami wałami p. powodziowymi o długości łącznej 37,17 km. W związku z tym, że jest to rzeka nizinna dla służb przeciwpowodziowych jest rzeką „przewidywalną”, pozwalającą z wyprzedzeniem kilkudniowym przewidzieć stany oraz przepływy wody i w odpowiedni sposób do tych zagrożeń uruchomić ludzi i środki, celem organizowania ewentualnej akcji przeciwpowodziowej.

W związku z nizinnym charakterem rz. Warty wezbrania następują w stosunkowo wolnym tempie, ale i też opadanie trwa bardzo długo nawet 6 - 7 tygodni.

Na terenie powiatu śremskiego długość obwałowań objętych działalnością tut. Nadzoru Wodnego w Śremie wynosi 37,17 km z tego:

- na terenie gminy Śrem 16,26 km
- na terenie gminy Książ 20,910 km

Wały wzdłuż rzeki Warty zaliczane są do IV klasy, a Kanał Ulgi w Śremie zaliczany jest do klasy II budowli hydrotechnicznych. Objęte są stałą obserwacją oraz nadzorem eksploatacyjnym.

Wały przeciwpowodziowe na terenie powiatu śremskiego wybudowane zostały w okresie międzywojennym i powojennym w latach 50-tych i 70-tych.

Kilkudziesięcioletni okres eksploatacji bez wykonywania prac związanych z modernizacją spowodował w znacznym stopniu ich zdekapitalizowanie.

Na łączną długość administrowanych wałów wynoszącą 37,17 km do modernizacji zakwalifikowano wały wraz z budowlami na długości 22,302.

W latach 2000 - 2017 wykonano roboty modernizacyjne i utrzymaniowe na wałach przeciwpowodziowych rz. Warty na długości 17,302 km w odcinkach:

a) w latach 2000-2001 Łęzek- Zaborowo na długości 7,405 km;

b) w roku 2015:

- lewostronny wał Wójtostwo - Łęzek na długości 4,70 km;
- pompownię Śrem - Wójtostwo na Kanale Grzymisławskim w km 0+050 wału.

Pompownia Wójtostwo w okresach podwyższonych stanów wody w rzece Warcie powodujących zamknięcie kłapy zwrotnej, ma za zadanie przerzut przez wał przeciwpowodziowy z zawała wód pochodzących z zlewni kanału Pysząca i jeziora Grzymisławskiego, a tym samym chroni grunty rolne oraz wieś Pyszącą przed podtopieniami.

- lewostronny wał rz. Warty w m. Śrem na długości 0,697 km;
- prawostronny wał rz. Warty w m. Śrem na długości 0,900 km.

c) w roku 2016 prawostronny wał rz. Warty na odcinku Śrem – Kawcze na długości 3,60 km;

Ponadto corocznie wykonywano:

- a) koszenie wałów na rzece Warcie na dł. 37,137 km;
- b) koszenie wałów przeciwpowodziowych na Kanale Ulgi w Śremie;

Dla całkowitego zaspokojenia potrzeb w zakresie zabezpieczenia wałów przeciwpowodziowych na terenie powiatu Śrem pozostaje ich modernizacja na odcinku Sroczewo – Solec na długości 5,00 km.

Z uwagi na narastające problemy związane z podtopieniami użytków rolnych Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu w dniu 25 marca 2020 r. wydał Decyzje nr WST.6401.25.2020.MT.1 w sprawie zezwolenia na wykonywanie czynności podlegającej zakazom w stosunku do bobra europejskiego na ciekach wodnych zarządzanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Bez zbędnego każdorazowego wydawania decyzji, w okresie od 01.03.-15.04 i od 01.08 – 31.10 każdego roku do 31.12.2022 r. Zdecydowanie skraca to czas występowania podtopień oraz zniszczeń w uprawach.

W 2019 roku na terenie powiatu śremskiego wykonano bieżące prace konserwacyjne

w następującym zakresie:

1. Cieki Skarbu Państwa

Konserwacją objęto następujące cieki :

- a) Kanał Hermaniec w km 0+000-13,020 na którym przeprowadzono:

- wykoszenie porostów na szerokości 1,40 m skarp cieku (licząc szerokość kośną od stopy skarpy) w km 0+000 - 13+020 tj. na długości 13,020 km wraz z wygrabieniem przy poroście gęstym twardym;
 - wykoszenie wraz z wygrabieniem porostu gęstym twardym na szerokości 1,4 m dna cieku , w km 0+000 - 13+020 tj. na długości 13,020 km.
- b) Kanał Książ w km 0+000-0+755 na którym przeprowadzono:
- wykoszenie porostów na szerokości 2,20 m skarp cieku (licząc szerokość kośną od stopy skarpy) w km 0+000 - 0+350, 0+500 – 7+700 tj. na długości 7,550 km wraz z wygrabieniem przy poroście gęstym twardym;
 - wykoszenie wraz z wygrabieniem porostu gęstym twardym na szerokości 1,5 m dna, w km 0+000 – 0+350 tj. na długości 350 m;
 - usunięcie mechaniczne namułu warstwą 0,20 m przy szerokości 1,20 m w km 0+000-0+350 tj. na długości 350 m oraz odcinkowo na długości 1166 m.
- c) Kanał Ulgi w km 0+000-5+366 na którym przeprowadzono:
- usunięcie mechaniczne namułu warstwą 0,40 m przy szerokości 2,00 m w km 0+000-0+200 tj. na długości 200 m;
 - usunięcie mechaniczne namułu warstwą 0,20 m przy szerokości 2,00 m w km 0+500-1+250, 1+900-4+600, tj. na długości 3450 m;
 - usunięcie mechaniczne namułu warstwą 0,20 m przy szerokości 4,00 m w km 1+250-1+900 tj. na długości 650 m;
 - usunięcie mechaniczne namułu warstwą 0,20 m przy szerokości 2,00 m (2 X 100 m rowy spustowe od przepustów wałowych do kinety);
 - wykoszenie porostów na szerokości ponad 2,0 m skarp cieku (licząc szerokość kośną od stopy skarpy) w km 0+000 - 0+200, 0+500 – 4+600 tj. na długości 4,300 km oraz 200 m rowów spustowych wraz z wygrabieniem przy poroście gęstym twardym.
- d) Kanał Tesiny-Orkowo w km 0+000-15+650 oraz 0+000-2+710 kanał obiegowy tj. 17+510 na którym przeprowadzono:

- wykoszenie i wygrabienie porostów na szerokości 2,0 m skarp cieków (licząc szerokość kośną od stopy skarpy) w km 0+000–0+040, 1+900-14+800, (0+000+2+710 kanał obiegowy) tj. na długości 15,650 km wraz z wygrabieniem przy poroście gęstym twardym;
- usunięcie mechaniczne namułu warstwą 0,10 m przy szerokości 1,20 m w km 0+000-0+040, 1+900-2+200, 3+800-9+000, (0+000 – 2+710 kanał obiegowy) tj. na długości **8,25 km**;
- usunięcie mechaniczne namułu warstwą 0,20 m przy szerokości 0,40 m w km 0+040-0+250, 0+300-0+450, 0+740-1+000, 2+200-2+400, 2+750-3+800, 9+000-14+800 tj. na długości **7,67km km**;
- usunięcie mechaniczne namułu warstwą 0,20 m przy szerokości 1,50 m w km 2+400-2+750 tj. na długości **0,35 km**.

Łączna wartość robót związanych z konserwacją cieków wyniosła **171 016,48 zł**.

2. Wały przeciwpowodziowe rz. Warty na długości 37,137 km tj. w 100% na odcinkach:

Etap I - Wał Łęzek – Solec	17,085 km
Etap II - Wał Wójtowstwo – Łęzek	9,870 km
Etap III - Wał prawostronny Śrem	4,787 km
Etap IV - Wał przy pompowni Śrem	0,691 km
Etap V - Wały Kanału Ulgi w Śremie	<u>4,740 km</u>

razem: 37,173 km

Łączna wartość robót na wałach przeciwpowodziowych wyniosła **92 416,94 zł**.

Łączna wartość robót na ciekach naturalnych i wałach przeciwpowodziowych w **2019** roku wyniosła **263 433,42 zł**.

3. Inwestycja na rzece Warcie w km 295+600 - 296+000

W 2019 przeprowadzono inwestycje pn. „Likwidacja wyrw na prawym brzegu rzeki Warty w km 295+600-296+000 poprzez remont ostróg w miejscowości Mechlin województwo wielkopolskie” Łączna wartość inwestycji wyniosła **1 713 748,03 zł**.

Dodatkowe na rzece Warcie będącej w trwałym zarządzie PGW WP RZGW w Poznaniu wykonano:

- Prace nurtowe – trałowanie, sondowanie, usuwanie przeszkód;
- Usuwanie powalonych drzew z koryta rzeki Warty.

W 2020 roku Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni Wód Polskich w Poznaniu w związku z potwierdzonym finansowaniem przeprowadzi dwukrotne wykoszenie wszystkich wałów przeciwpowodziowych na terenie powiatu śremskiego oraz konserwacje kinety Kanałów Ulgi. Zgłoszono również jako działania priorytetowe do wykonania w roku 2020 prace konserwacyjne na wszystkich ciekach administrowanych przez tut. Nadzór Wodny. Prace te zostaną wykonane po uzyskaniu potwierdzenia ich sfinansowania.

Nadzór Wodny w Śreмі zajmuje się również utrzymaniem w należytych stanie eksploatacyjnym 4 przepompowni tj. Zaborowo, turbina powietrzna Mechlin, Wójtostwo, Rogalinek oraz szeregiem budowli i urządzeń piętrzących takich jak: jazy, zastawki betonowe, przepusty z piętrzeniem, które to umożliwiają dowolną regulację zwierciadła wody na przyległych użytkach rolnych.

DYREKTOR
Arkadiusz Koza